

Козацькі повстання в 20-30- е роки 17 ст.

Причини повстань:

- посилення репресій проти запорожців;
- будівництво фортеці Кодак (французьким інженером **Г. Бопланом**) для контролю за біженцями на Запорозжя

<i>Дата, керівник</i>	<i>Привід. Територія, яку охопило</i>	<i>Вирішальні битви</i>	<i>Результат</i>
1625, Марко Жмайло	Діяльність польських каральних загонів для припинення покозачення	Облога козаків біля Курукового озера - перемога козаків	Переобрання козаками під час облоги гетьманом М.Дорошенка, який підписав з польською владою Куруківську угоду 1625 (амністія для повсталих; збільшення реєстру до 6 тис.; створювалося 6 козацьких полків - адміністративних одиниць; збільшення зарплатні реєстровцям; повернення до панів нереєстровців; заборона відносин з іншими державами та походи на турецькі землі)
1630, Тарас Федорович (Трясило)	Свавілля розквартировано го в Україні польського війська	«Тарасова ніч» - під Переяславом повстанцями знищено добірного шляхетського формування «золота рота»	Переговори повстанців з польською владою; усунення Федоровича; влада пішла на поступки, лише збільшивши реєстр до 8 тис. (Переяслівська угода)
1635, Іван Сулима	Блокування втікачів на Запорозжя	Захват козаками фортеці Кодак	Поляки отучили Кодак, І. Сулиму захопили й стратили. Поразка повстання
1637-1638, Павло Бут (Павлюк)	Чистка реєстра поляками	Битва під Кумейками	Поразка козаков. П. Бут схопили, страта. Повстання очолив Я. Острянин
Яков Острянин (Остряниця)		Битви под Готвою, Лубнами, Жовнином	Польські війська отримали підкріплення. Я. Острянин втік в Московію. Повстання очолив Д. Гуня
Дмитро Гуня		Облога козаків в урочищі Старець	Дізнавшись про те, що підмога для козаків розбита, повстанці склали зброю. Поразка повстання.

Наслідки повстання:

- жорсткі каральні операції проти козаків;
- збереження козацького реєстру 6 тис.;
- **1638 год «Ординація Війська Запорозького реєстрового»** - документ, за яким польська влада ліквідувала привілеї реєстрових козаків, а саме: збереження козацького реєстру лише 6 тисяч, скасування виборності козацької старшини, ліквідація козацького судочинства)

1638-1648 - «Золотий спокій» - період в історії Речі Посполитої, який характеризується відсутністю соціальних виступів